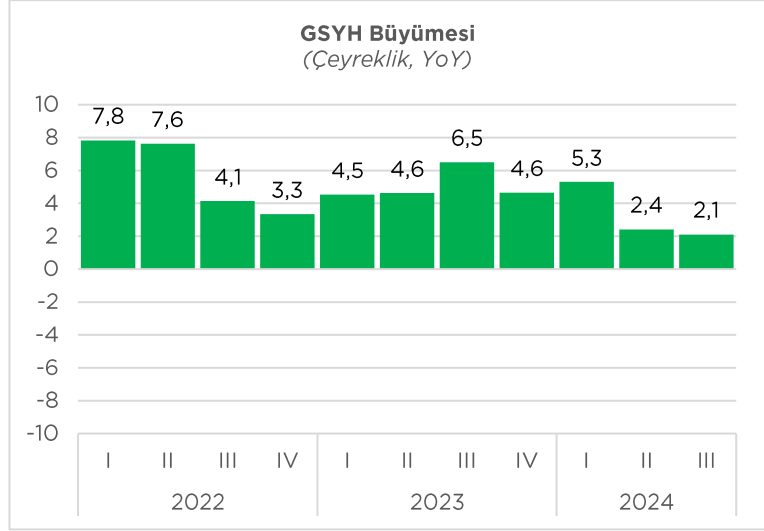

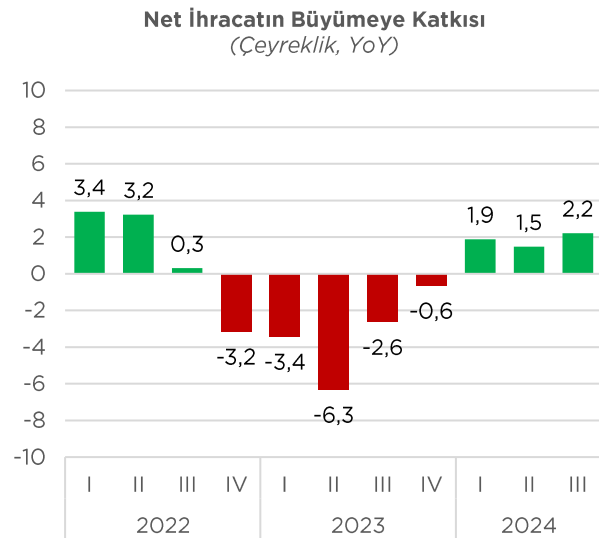
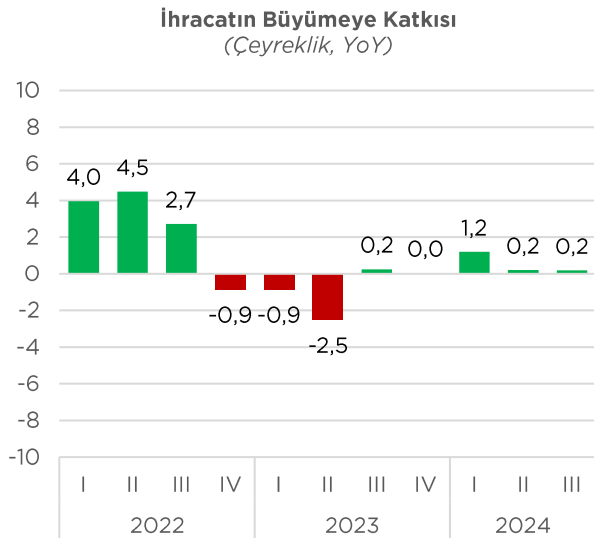
III. ÇEYREK GSYH BÜYÜMESİ

TÜİK tarafından yayımlanan verilere göre Türkiye ekonomisi 2024 yılının üçüncü çeyreğinde %2,1 büyüdü. Böylece Türkiye ekonomisi 17 çeyrek üst üste büyümeye kaydetti. Büyümeye en büyük katkı 2,24 puan ile hanehalkı tüketiminden geldi. İhracatın büyümeye katkısı 0,18 puan olurken, net ihracatın büyümeye katkısı 2,21 puan oldu. İlgili dönemde GSYH tanımlı mal ve hizmet ihracatı %0,8 artarken ithalatı %9,6 düştü.

GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2024 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; inşaat %9,2, finans ve sigorta faaliyetleri %6,2, tarım sektörü %4,6, gayrimenkul faaliyetleri %2,5, ürün üzerindeki vergiler eksi sübvansiyonlar %2,3, bilgi ve iletişim faaliyetleri %2,2, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri %1,9 ve hizmetler %1,4 arttı. Diğer hizmet faaliyetleri %2,4, sanayi sektörü %2,2, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri ise %0,3 azaldı.

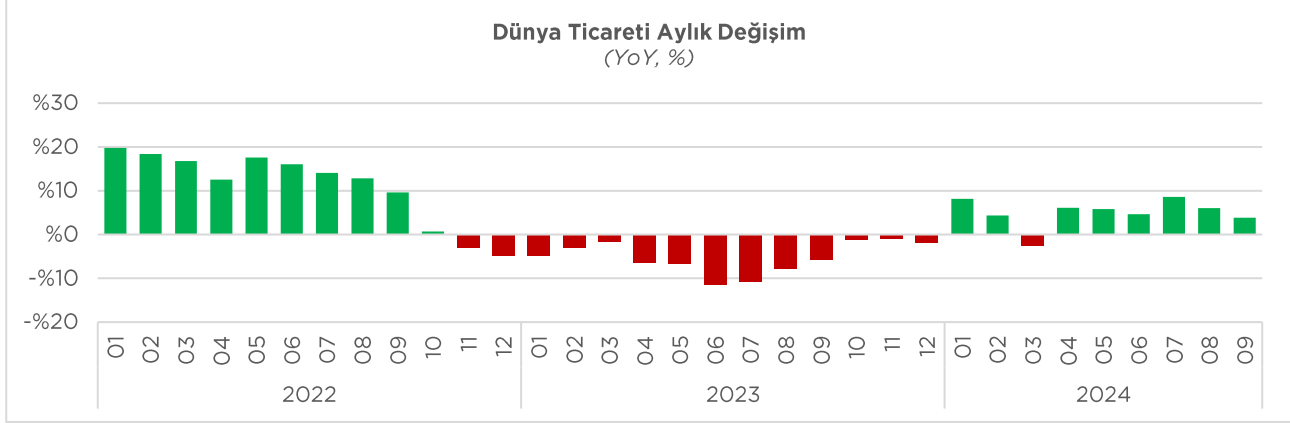
Üretim yöntemine göre cari fiyatlarla GSYH, 2024 yılının üçüncü çeyreğinde ABD doları bazında 357 milyar 989 milyon olarak gerçekleşti.

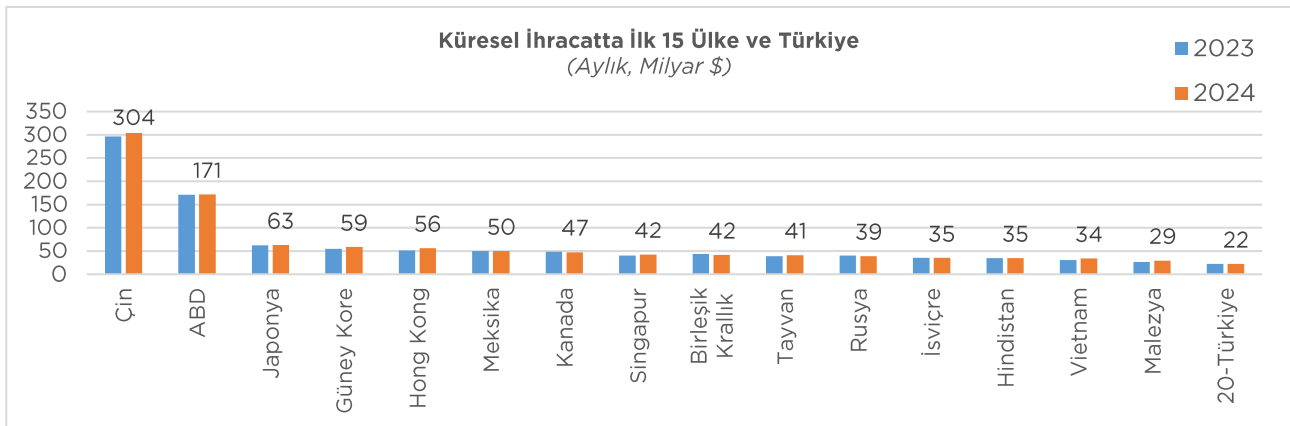
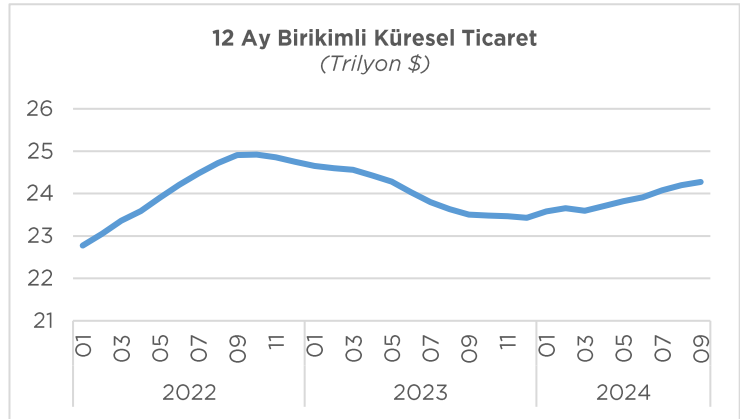
(Kaynak: TÜİK)

KÜRESEL TİCARET

Dünya Ticaret Örgütü (WTO), küresel ticaretin yaklaşık yüzde 60'ını gerçekleştiren 41 ülkeye ilişkin aylık dış ticaret verilerini açıkladı. Verilerden hareketle hesaplanan tahmini küresel ihracat hacmi, 2024 yılı eylül ayında önceki yılın aynı ayına göre yüzde 3,8 artış ile 2,08 trilyon dolar olarak gerçekleşti. Yıllıklandırılmış küresel ticaret ise yüzde 3,3 artışla 24,28 trilyon dolar oldu.

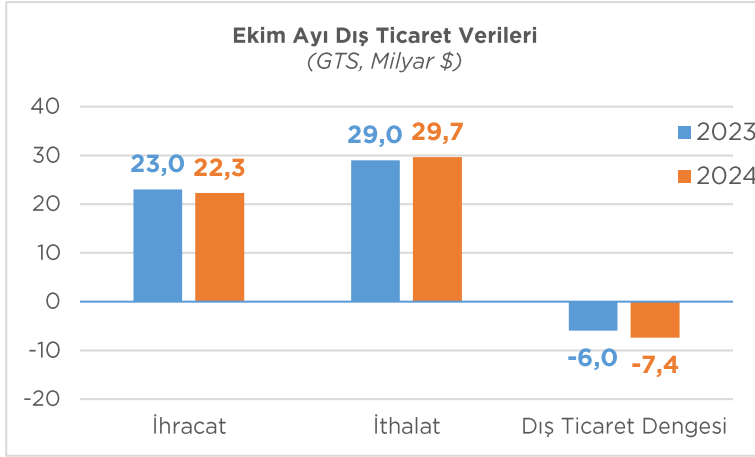

Eylül ayında, verisi açıklanan ülkelerin 26'sının ihracatı, geçen yılın aynı ayına göre artarken 15'inin ihracatı azaldı. Eylül ayında en fazla ihracat gerçekleştiren ülkelerden Çin'in ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,4, ABD'nin ihracatı yüzde 0,2, Japonya'nın ihracatı yüzde 1,6 artarken, Kanada'nın ihracatı yüzde 2,4, Birleşik Krallık'ın ihracatı yüzde 4,4, Rusya'nın ihracatı yüzde 2,9 düştü. Aynı dönemde Türkiye'nin ihracatı yüzde 1,9 azalışla 21,99 milyar dolar olarak gerçekleşmişti.

(Kaynak: WTO)

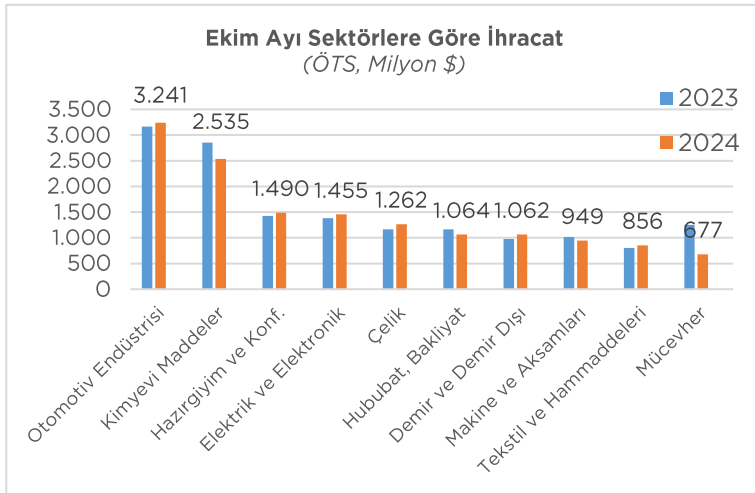
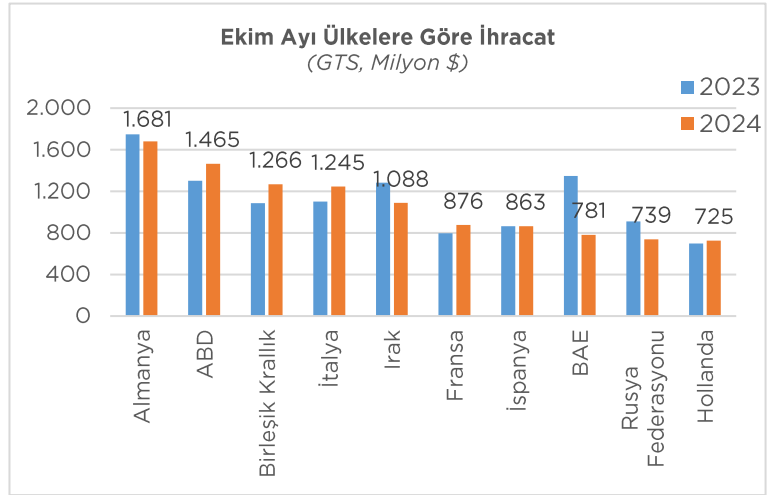
MAL TİCARETİ VERİLERİ

2024 yılı kasım ayında ihracat önceki yılın aynı ayına göre yüzde 3,1 azalışla 22,3 milyar dolar, ithalat ise yüzde 2,3 artışla 29,7 milyar dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret hacmi önceki yıla göre yüzde 0,06 azalarak 51,9 milyar dolar oldu. Dış ticaret açığı yüzde 23,3 artışla 7,4 milyar dolar olarak gerçekleşti. İhracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 75,2 oldu.

Kasım ayında 216 ülke ve bölgeye ihracat gerçekleştirildi, 120 ülke ve bölgeye ihracat arttı. En fazla ihracat gerçekleştirilen ülke 1,68 milyar dolar ile Almanya olurken, Almanya'yı 1,47 milyar dolarla ABD ve 1,27 milyar dolarla Birleşik Krallık izledi. İlk 10 ülkenin ihracattaki payı yüzde 48,1 olarak gerçekleşti.

Ülke grubu bazında ise, Avrupa Birliği'ne (AB-27) ihracat yüzde 5,6 artışla 9,37 milyar dolar olurken, AB-27'nin toplam ihracattaki payı yüzde 42 oldu. Avrupa kıtasının tamamına 12,85 milyar dolar ihracat gerçekleştirildi. Orta Doğu ülkelerine ihracat yüzde 22,7 düşüşle 3,66 milyar dolar, Afrika Kıtasına ihracat yüzde 4 artışla 1,9 milyar dolar, Kuzey Amerika'ya ihracat ise yüzde 8,7 artışla 1,59 milyar dolar oldu.

Kasım ayında en fazla ihracatı Otomotiv Endüstrisi sektörü gerçekleştirdi. Sektörün ihracatı, bir önceki yıla göre yüzde 2,3 artışla 3,24 milyar dolar oldu. Kimyevi Maddeler ve Mamulleri sektörü yüzde 11,1 azalış ve 2,54 milyar dolar ihracatla ikinci, Hazır giyim sektörü ise yüzde 4,3 artış ve 1,49 milyar dolar ihracatla üçüncü en fazla ihracat gerçekleştirilen sektör oldu.

(Kaynak: Ticaret Bakanlığı, TİM)

ÖDEMELER DENGESİ ve HİZMET TİCARETİ VERİLERİ

Eylül ayında cari işlemler hesabı 2.988 milyon ABD doları fazla kaydetti. Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise 7.734 milyon ABD doları fazla verdi. Ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı 3.113 milyon ABD doları olarak gerçekleşti.

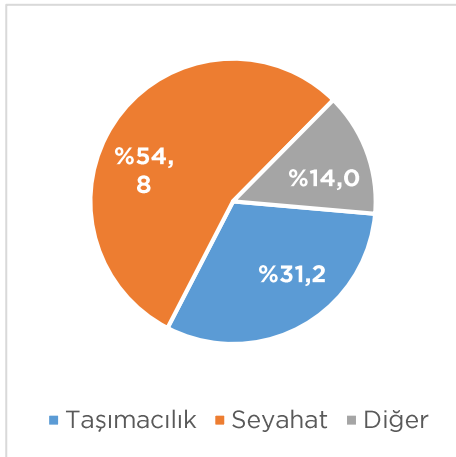
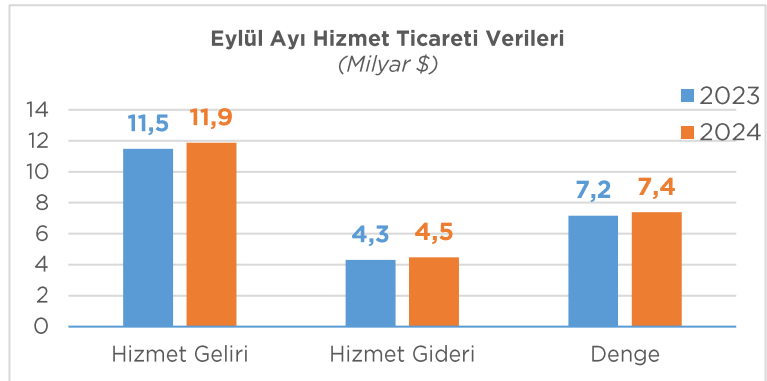
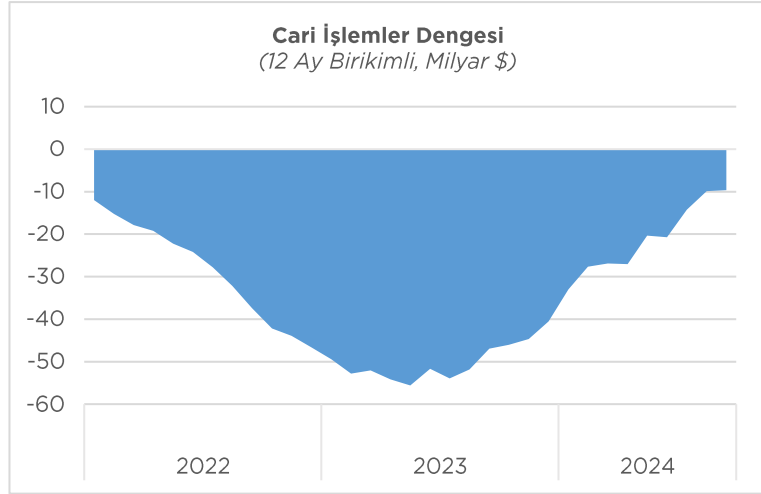
Portföy yatırımları 370 milyon ABD doları tutarında net giriş kaydetti. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurt dışı

yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 83 milyon ABD doları net satış ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 1.725 milyon ABD doları net alış yaptığı görüldü.

Yurt dışından sağlanan kredilerle ilgili olarak, bankalar, Genel Hükümet ve diğer sektörler sırasıyla 3.348 milyon ABD doları, 170 milyon ABD doları ve 1.256 milyon ABD doları net kullanım gerçekleştirdi.

Resmi rezervlerde bu ay 719 milyon ABD doları net azalış oldu.

2024 yılı Eylül ayında Türkiye, hizmet ticaretinde 11,87 milyar dolar gelir ve 4,48 milyar dolar gider ile 7,39 milyar dolar fazla verdi. Hizmet gelirleri eylül ayında yüzde 3,3 artarken hizmet giderlerindeki artış yüzde 3,7 oldu. Yıllıklandırılmış hizmet gelirleri ise 1112 milyar dolara ulaştı.

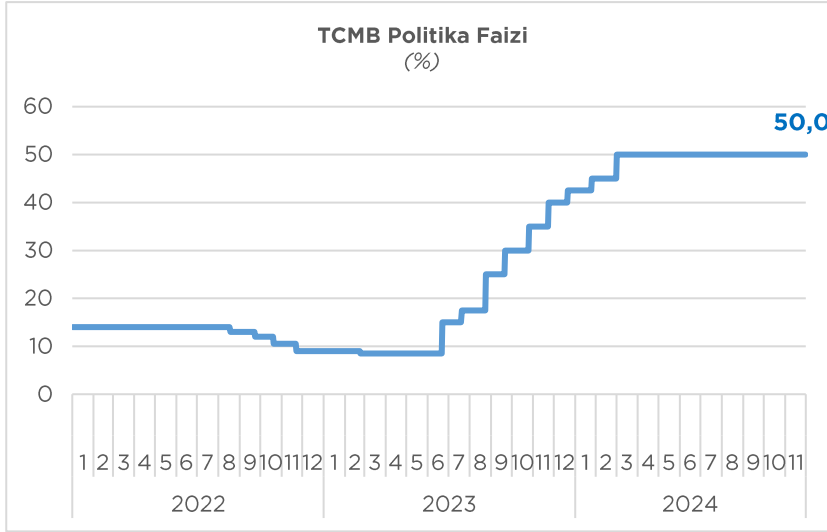
(Kaynak: TCMB)

Eylül ayında hizmet gelirlerinin alt kalemlerinde ise seyahat gelirleri yüzde 5,6 artışla 6,51 milyar dolar, taşımacılık gelirleri yüzde 0,4 artışla 3,7 milyar dolar oldu. Yolcu taşımacılığı gelirleri yüzde 3,6 artarken navlun gelirleri yüzde 8,6 arttı.

En yüksek oransal artış yüzde 118,9 ile Başkasına ait Fiziksel Girdiler için İmalat Hizmetleri grubunda gerçekleşti.

Seyahat gelirlerinin payı yüzde 54,8, taşımacılık gelirlerinin payı yüzde 16,9 olarak gerçekleşti.

TCMB PARA POLİTİKASI KURULU TOPLANTISI

TCMB 21 Kasım tarihli Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında, politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını yüzde 50 düzeyinde sabit tuttu.

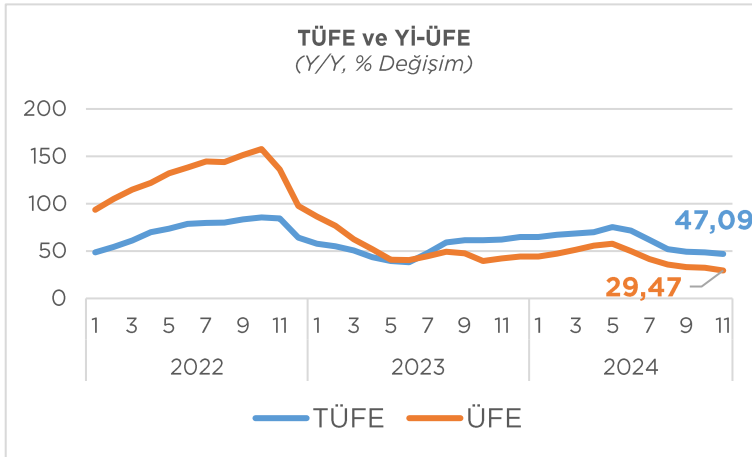
Kurul, ekim ayında enflasyonun ana eğiliminde düşüş gözlemlendiğini, son çeyreğe ilişkin göstergeler yurt içi talebin yavaşlamaya devam ederek enflasyondaki düşüşü destekleyici seviyelere geldiğini ifade etti.

Temel mal enflasyonunun düşük seyretmeye devam ettiğini, hizmet enflasyonunda ise iyileşmeye dair sinyallerin belirginleştiğini vurguladı. Kurul, geçici arz koşullarına bağlı olarak işlenmemiş gıda enflasyonunun yüksek seyrini sürdürdüğünü ifade etti. Enflasyon beklentilerinin ve fiyatlamada davranışlarının iyileşme eğilimi sergilediğini ancak, dezenflasyon süreci açısından risk unsuru olmaya devam ettiğini belirtti.

Para politikasındaki kararlı duruşun; yurt içi talepte dengelenme, Türk lirasında reel değerlendirme ve enflasyon beklentilerinde düzelleme vasıtası ile aylık enflasyonun ana eğilimini düşüreceğini ve dezenflasyon sürecini güçlendireceğini vurguladı.

(Kaynak: TCMB)

ENFLASYON

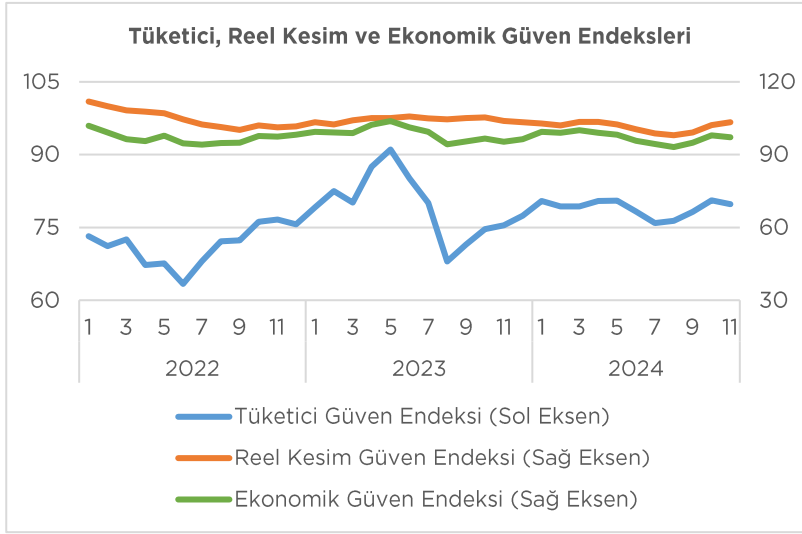

TÜFE'deki değişim 2024 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre %2,24, bir önceki yılın Aralık ayına göre %42,91, bir önceki yılın aynı ayına göre %47,09 ve on iki aylık ortalamalara göre %60,45 olarak gerçekleşti. Çekirdek enflasyondaki artış ise geçtiğimiz aya göre %1,53, geçen yılın aynı ayına göre ise %47,13 olarak gerçekleşti.

Yi-ÜFE ise bir önceki aya göre %0,66 artış, bir önceki yılın aralık ayına göre %28,01 artış, bir önceki yılın aynı ayına göre %29,47 artış ve on iki aylık ortalamalara göre %42,60 artış gösterdi. Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri; ara mallarında %29,40 artış, dayanıklı tüketim mallarında %37,15 artış, dayanıksız tüketim mallarında %40,30 artış, enerjide %8,15 artış ve sermaye mallarında %30,94 artış olarak gerçekleşti.

(Kaynak: TÜİK)

GÜVEN ENDEKSLERİ

2024 yılı Ekim ayında mevsimsellikten arındırılmış Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE-MA), bir önceki aya göre 1,2 puan artarak 103,4 seviyesinde gerçekleşti. Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, son üç aydaki toplam sipariş miktarı, mevcut toplam sipariş miktarı, genel gidişat, mevcut mamul mal stoku, gelecek üç aydaki ihracat

sipariş miktarı ve gelecek üç aydaki toplam istihdama ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, sabit sermaye yatırım harcamasına ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkiledi. Gelecek üç aydaki üretim hacmine ilişkin değerlendirmeler ise bir önceki ay seviyesinde gerçekleşti.

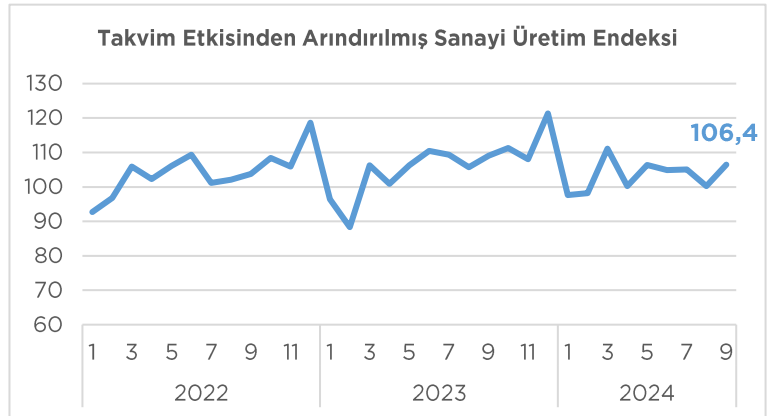
Tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi kasım ayında 80,6 iken Kasım ayında %1,0 oranında azalarak 79,8 oldu. Mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi %2,1 artarak 66,1 oldu. Gelecek 12 aylık döneme ilişkin genel ekonomik durum beklentisi endeksi ise %2 azalışla 73,8 oldu.

(Kaynak: TÜİK, TCMB)

SANAYİ ÜRETİMİ ve KAPASİTE KULLANIM ORANI

Sanayi Üretim Endeksi, eylül ayında takvim etkisinden arındırılmış seride bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,4 düşüş göstererek 106,4 oldu.

Sanayinin alt sektörleri (2021=100 referans yıllı) incelendiğinde, 2024 yılı Eylül ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %5,3 azaldı, imalat sanayi sektörü endeksi %2,5 azaldı ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %1,1 arttı.

Eylül ayında imalat sanayi genelinde mevsimsel etkilerden arındırılmış Kapasite Kullanım Oranı (KKO-MA), bir önceki aya göre 0,4 puan artarak yüzde 75,6 seviyesinde gerçekleşti. Mevsimsel etkilerden arındırılmamış Kapasite Kullanım Oranı (KKO), bir önceki aya göre 1,2 puan artarak yüzde 76,1 seviyesinde gerçekleşti.

(Kaynak: TÜİK, TCMB)

İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

Ağustos ayında mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı %8,6 seviyesinde gerçekleşti.

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre; 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2024 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre 35 bin kişi artarak 3 milyon 100 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise değişim

göstermeyerek %8,6 seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı erkeklerde %6,7 iken kadınlarda %12,3 olarak tahmin edildi.

İstihdam edilenlerin sayısı 2024 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre 95 bin kişi artarak 32 milyon 823 bin kişi, istihdam oranı ise 0,1 puan artarak %49,7 oldu. Bu oran erkeklerde %67,3 iken kadınlarda %32,5 olarak gerçekleşti.

İşgücü 2024 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre 131 bin kişi artarak 35 milyon 923 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,2 puan artarak %54,4 olarak gerçekleşti. İşgücüne katılma oranı erkeklerde %72,1 iken kadınlarda %37,0 oldu.

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki aya göre 0,3 puan artarak %17,1 oldu. Bu yaş grubunda işsizlik oranı; erkeklerde %13,5, kadınlarda ise %24,0 olarak tahmin edildi.

Zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve işsizlerden oluşan atıl işgücü oranı 2024 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre 1,7 puan azalarak %25,6 oldu. Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı %17,3 iken işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı %17,9 olarak tahmin edildi.

(Kaynak: TÜİK)

TİM ÜLKE BİLGİ NOTLARI

ABD Ülke Bilgi Notu
Irak Arabistan Ülke Bilgi Notu
Venezuela Ülke Bilgi Notu
Hollanda Ülke Bilgi Notu
Suudi Arabistan Ülke Bilgi Notu

tim.org.tr/tr/raporlar-yayinlar

VERİ TAKVİMİ

Veri	Tarih
Sanayi Üretim Endeksi	10.12.2024
İşgücü İstatistikleri	10.12.2024
Ödemeler Dengesi İstatistikleri	12.12.2024
Tüketici Güven Endeksi	20.12.2024
İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı	25.12.2024
Reel Kesim Güven Endeksi	25.12.2024
İktisadi Yönelim İstatistikleri	25.12.2024
TCMB Para Politikası Kurulu Toplantısı	26.12.2024
Ekonomik Güven Endeksi	30.12.2024
Dış Ticaret İstatistikleri	03.01.2025
Tüketici Fiyat Endeksi	03.01.2025
Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi	03.01.2025
Küresel Ticaret	04.01.2025